

ע"פ 8827/20 - פלוני,ה' בתמוז התשפ"ב נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים ע"פ 8827/20

לפני:

כבוד הנשיאה א' חיות

כבוד השופטת ד' ברק-ארז

כבוד השופטת י' וילנר

המערער:

פלוני

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 22.10.2020 בתפ"ח 44390-01-18 שניתן על-ידי כבוד השופט (כתוארו אז) ר' כרמל והשופטות ש' רנר ו-ח' מאק-קלמנוביץ

תאריך הישיבה:

ה' בתמוז התשפ"ב

(04.07.2022)

בשם המערער:

עו"ד גיל באיער

בשם המשיבה:

עו"ד יצחק פרדמן

פסק-דין

השופט ד' ברק-ארז:

1. האם יש מקום להקל בעונשו של המערער, שהורשע בביצוע מספר רב של עבירות מין בקרובות משפחתו הקטניות? זו השאלה שבה נדרשנו להכריע בתיק זה, ואנו משיבות עליה בשלילה.
2. לצורך ההכרעה בערעור די יהיה אם נציג את עיקרי העובדות בקצרה. ביום 18.1.2018 הוגש נגד המערער כתב אישום לבית המשפט המחוזי בירושלים, ובו יוחסו לו, בגדרם של שלושה אישומים, עבירות מין שונות שביצוע בשלוש קרובות משפחתו, שתיים מהן אחיות, בעת שהיו קטניות ועל-פני תקופת זמן של כשלוש עשרה שנים (תפ"ח 44390-01-18).
3. המערער כפר במיוחס לו, ולאחר שמיעת ראיות קבע בית המשפט המחוזי (השופט (כתוארו אז) ר' כרמל והשופטות ש' רנר ו-ח' מאק-קלמנוביץ) כי הוא מקבל את עדויותיהן של המתלוננות כמהימנות ודוחה את גרסתו של המערער.
4. ביום 17.5.2020 הורשע המערער בעבירות שיוחסו לו בגדרם של שלושת האישומים. בגדר האישום הראשון הוא הורשע במעשה מגונה בקטינה שטרם מלאו לה 14 שנים, בידי אחראי, לפי סעיפים 348(א) ו-345(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) (כנוסחו אז) (שתי עבירות). בגדר האישום השני המערער הורשע במעשה מגונה בקטינה בת משפחה שטרם מלאו לה 16 שנים לפי סעיפים 351(ג)(2), 348(ב), 345(ב)(1) ו-345(א)(4) לחוק העונשין (כנוסחו אז) (ריבוי עבירות). בגדר האישום השלישי המערער הורשע בעבירה של מעשה מגונה בקטינה בת משפחה שטרם מלאו לה 14 שנים, לפי סעיפים 351(ג)(1), 348(א) ו-345(א)(3) לחוק העונשין (שלוש עבירות).
5. בהמשך לכך, נשמעו טיעונים לעונש בעניינו של המערער. באת-כוחה של המדינה טענה בפני בית המשפט המחוזי כי יש לגזור על המערער עונש שיהלום את הנסיבות החמורות של ביצוע העבירות, ובהן תדירות הפגיעות, ריבוי העבירות והעובדה שמדובר בשלוש מתלוננות בנות משפחה. עוד נטען כי פערי הכוחות והמעמד בין המערער למתלוננות, כמו גם קיומם של מעגלי פגיעה רחבים יותר בתוך המשפחה כתוצאה מביצוע המעשים, מעצימים כולם את חומרת העבירות. כמו כן, הפנתה באת-כוח המדינה לתסקירי נפגעות העבירה שבהם תוארה מידת הפגיעה הרבה בהן, ובכלל זה הצורך בטיפול ארוך טווח שנמשך עד היום. בא-כוחו של המערער טען, מנגד, כי המעשים שבהם הורשע המערער "נמצאים ברף התחתון יחסית של עבירות מסוג מעשה מגונה" וכי יש לזקוף לזכותו את חלוף הזמן מאז ביצוע המעשים (כ-17 שנים מאז ביצוע העבירה האחרונה).
6. בגזר הדין מיום 22.10.2020 קבע בית המשפט המחוזי כי מעשיו של המערער פגעו בערך החברתי המוגן של שלמות גופן ונפשן של המתלוננות. בגדרן של הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, בית המשפט המחוזי שקל לחומרא את ניצול האמון של המתלוננות בו, במסגרת היחסים הטובים שנקמו בין המשפחות, את פערי הגיל והמעמד, את התכנון המוקדם שקדם לביצוע המעשים ואת התמשכותם לאורך זמן, במיוחד ביחס למתלוננת באישום השני. עוד עמד בית

המשפט המחוזי על כך שהמערער לא קיבל אחריות למעשיו. לצד זאת, במסגרת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, שקל בית המשפט המחוזי לקולא את העובדה שעברו הפלילי של המערער נקי. לאחר שסקר את מדיניות הענישה הנוהגת, בית המשפט המחוזי קבע כי יש לסווג כל אישום כאירוע נפרד, וכי מתחמי הענישה הראויים בעניינו של המערער הם: 6 עד 20 חודשי מאסר לעניין האישום הראשון, 4 עד 8 שנות מאסר לעניין האישום השני ו-18 עד 36 חודשי מאסר בגין האישום השלישי. אשר לגזירת עונשו של המערער בתוך המתחם, בית המשפט המחוזי קבע כי ניתן להטיל עליו עונש כולל אחד. בסיכומו של דבר, בית המשפט המחוזי ציין כי "תמונת המעשים ... מטה את עיקר המאזן לכף חובה", בהתחשב בכך שהמערער ביצע מעשים מיניים בילדות, כולן בנות משפחה, במשך שנים ארוכות וכמעט ברצף. על כן, בית המשפט המחוזי גזר על המערער עונש של מאסר בפועל לתקופה של ארבע וחצי שנים, וכן עונש מאסר מותנה ותשלום פיצויים למתלוננות.

7. המערער הגיש ערעור על פסק הדין בעניינו, וזה נסב תחילה הן על הכרעת הדין והן גזר הדין.

8. במסגרת הדיון שהתקיים בפנינו ביום 4.7.2022, ולאחר שמיעת מלוא טענות הצדדים, חזר בו המערער מן הערעור על הכרעת הדין, אך עמד על שני תיקונים שיש להכניס בקביעות העובדתיות בהכרעת הדין, ושלהם הסכימה גם המדינה. המערער טען כי ביחס למעשה שיוחס לו באישום הראשון לא היה מקום לקבוע במפורש כי נגיעותי במתלוננת היו באזור איבר מינה. בתוך כך, המערער גרס כי יש לתקן את פסקה 43 להכרעת הדין, כך שיימחקו ממנה המילים "ומעל איבר המין", וזאת בהסכמת המדינה. המערער הוסיף וטען כי במעשה אחר שיוחס לו באישום השני נטען כי הוא הכניס את ידו לתוך תחתוניה של המתלוננת, אולם ציין כי מעדותה של אותה המתלוננת עלה כי הוא נגע בה מעל בגד הים שלבשה באותה העת. המערער חזר בו מטענות נוספות אך הטעים כי השינויים המוסכמים בהכרעת הדין שתוארו לעיל, מצדיקים הקלה בעונשו.

9. מנגד, עמדת המדינה הייתה שדין הערעור להידחות, אף במתכונתו המצומצמת. המדינה הדגישה את סבלן הרב של המתלוננות, כפי שזה בא לידי ביטוי בתסקירי קרבנות העבירה ואף במכתב נוסף שהוגש לעיונו ונכתב בדם לבה של אחת המתלוננות, שהיא כיום אשה בוגרת. לבסוף, הוטעם כי בהתחשב בריבוי המעשים, אין בשינויים העובדתיים ביחס לשני מעשים מתוך עשרות רבות שבביצועם הורשע המערער, כדי להביא להקלה בעונשו.

10. לאחר ששקלנו את טענות הצדדים, באנו לכלל מסקנה כי אין מקום להיעתר לערעור ולהקל בעונשו של המערער. בשים לב למכלול הנסיבות שתוארו בהרחבה בפסק דינו של בית המשפט המחוזי ולריבוי העבירות שבהן הורשע המערער, דומה כי אין מדובר בטענות שיש בהן כדי להשפיע על חומרת העונש. למעשה, אילו בית המשפט המחוזי היה סוכם את העונשים המתאימים למעשיו של המערער, באופן אריתמטי, עונשו היה חמור באופן משמעותי (כפי שעולה אף ממתחמי העונש שנקבעו בגין כל אחד מן האישומים). בעיקרו של דבר, הערעור נסב על פרשה קשה של עבירות מין בילדות רכות בשנים, אשר תסקירי קרבנות העבירות בעניין מעידים על פגיעה משמעותית שהותירה את חותמה הקשה בהן. בית משפט זה עמד פעמים רבות על הצורך להחמיר בענישה בגין עבירות מין המבוצעות בקטינים, בייחוד כאשר העבירות נעשות על-ידי בן משפחה או דמות קרובה אחרת (ראו למשל: ע"פ 540/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 18

(13.7.2021); ע"פ 2240/21 מדינת ישראל נ' שחר, פסקה 17 (8.11.2021); ע"פ 1859/22 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (8.6.2022)). על רקע האמור, ובהתחשב במכלול הנסיבות ובהן חומרת המעשים, הפגיעה בשלוש קטינות בנות משפחה, התמשכות המעשים על-פני שנים רבות והנזקים שנגרמו למתלוננות, ובשים לב גם למתחמי הענישה שקבע בית המשפט המחוזי בגזר דינו, מצאנו כי העונש שהושת על המערער הולם את מעשיו ואינו מצדיק את התערבותנו. המערער אף לא נטל אחריות על מעשיו ולא הביע חרטה, כך שגם מהיבט זה לא קמה כל עילה להקל בעונשו (ראו למשל: ע"פ 5832/20 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 27 (22.8.2021); ע"פ 8120/19 וייספיש נ' מדינת ישראל, פסקה 20 (2.12.2021); השוו: ע"פ 3853/17 זנו נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (5.9.2021)).

11. סוף דבר: הערעור נדחה.

ניתן היום, י"א בתמוז התשפ"ב (10.7.2022).

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט ת

ה נ ש י א ה